

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XVI. Vera origo, & progressus libertatum Ecclesiae Gallicanae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

48 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
huc inductus, nec à S. illo Rege profectus est, autoritatem
Regiam sanctæ Sedis ordinationibus opponendi, sed potius
Ecclesiam à Laicorum vexationibus vindicandi.

11. Quintò, anno 1268. quo condita fertur hæc Pragmatica,
S. Ludovicus ad secundam in Terram sanctam expeditionem
cum summi Pontificis consilio se accingebat. Quare improba-
bile omninò est, sanctissimum illum Regem immoderatas Offi-
cialium Curie Romanæ exactiones Papam celaturum fuisse,
iisque remedio ipsi Pontifici probroso (cùm in eum recide-
rèt Officialium culpa) occurrere maluisse.

12. Sextò præsertim cùm tunc temporis Ecclesiæ præset
Clemens IV. Natione Gallus; alienissimus ab omni avaritia,
& carnali in parentes affectu, quorum occasione bona Eccle-
siastica sæpè cumulantur, & dilapidantur. De illo Pontifice
sic loquitur Genebrardus ad annum 1265. *Optimus Pontifex bona
Ecclesiæ optime dispensavit. Cùm duas filias ex mortua uxore ante Pontificatum
suscepisset; uni in Monasterio collocata triginta tantum libras dedit. Alteri
300. libras dotis nomine, Clerico nepoti tres Præbendas habenti duas abstulit,
se dicens Deo, non carni; & sanguini velle acquiescere.* An igitur sub
tali Pontifice opus fuisset ut S. Ludovicus Edicto suo Roma-
næ Curie rapacitatem susteret, aut Beneficiorum, & bono-
rum Ecclesiasticorum administrationem, & usum, quæ res
ad Ecclesiæ jurisdictionem propriè pertinet, Pragmaticâ san-
ctione moderaretur.

13. Si quod fuisset tunc temporis exactum ab Ecclesia Gal-
licana subsidium, non nisi ad iuvandum in expeditione belli-
ca S. Ludovicum impendendum fuisse prudentissimus quisque
judicaret.

C A P U T X V I.

Vera origo, & progressus libertatum Ecclesiæ Gallicanæ.

x. **E**X omnibus malis, quæ dissidium inter Bonifacium
VIII. & Philippum Pulchrum consecuta sunt, maxi-
mum, & aliorum quamplurimorum causa fuit schisma. Cùm
enim Clemens V. Philippi operâ ad summum Pontificatum
euectus

electus fuisset, Sedem Avenione, sicut Regi promiserat, constituit anno 1305. ibique commorati sunt subsequentes Pontifices usque ad annum 1375. quo Gregorius XI. Sedem Avenione Romam retulit; Eo Romæ defuncto anno 1378. Cardinales, qui majore ex parte Galli erant, Bartholomæum Prignianum Bari in Apulia Episcopum elegerunt, qui Urbanus VI. appellatus est. Sed quia novus Pontifex se Cardinalium severum animadversorem, & reformatorem præbuit, eosque hac de causa inensos habuit, illi Anagninam primum, deinde Fundos secesserunt, ubi Conventu facto electionem Urbani VI. utpotè gravi metu extortam, irritam declarantes, Robertum Cameracensem Episcopum, & Cardinalem renunciarunt Pontificem, qui Clemens VII. dici voluit. Hunc promovit, defenditque præcipue Joannes Grangius, Gallicè *la Grange*, Cardinalis, & Episcopus Ambianensis, Urbano inimicus, & gratiâ Caroli VI. Francorum Regis potentissimus. Romæ Urbanus hæsit, Clemens Avenione Sedem fixit. Hinc exortum est lugendum illud schisma, quod Ecclesiam miserè laceravit usque ad annum 1417. quo tempore Concilium Constantiense abrogatâ de Pontificatu contendentibus Dignitate, novum creavit Pontificem Odonem Columnam Cardinalem tituli S. Georgii in Velabro, qui sibi Martini V. nomen indidit, quiq̃e solus postea legitimus Pontifex agnitus est.

2. Tempore autem illius schismatis cum uterque Pontifex ad tuendam suam Dignitatem maximis sumptibus, & potentibus amicis indigeret, gravia Beneficariis onera imponebat, Beneficiorum collationem sibi reservabat, multaque contra disciplinam antiquam committebat. Quamobrem Galli, in quorum jam animis tempore Bonifacii VIII. avita erga summos Pontifices observantia, aliquantum refrixerat, maximè autem Clerus tanti ponderis impatiens, & Universitas studii Parisiensis, cujus tunc temporis magna erat non solum in Ecclesia, sed etiam in Republica autoritas, quæque molestè ferebat viris litteratis Beneficia non conferri, de excutiendo illo jugo cogitarunt; quare Regis, Senatus Parisiensis, & Regni Primatum opem implorarunt, ac promptam nacti sunt: Itaque sub Carolo VI. cum adhuc ætate, ac deindè mente debilis

bilis esset; in medium adducta est libertas Ecclesie contra Pontificum exactiones, ac Beneficiorum reservationes, tanquam antiquis moribus, & Canonibus contrarias, ac sensim contra cetera omnia, quae nimis gravia videbantur, in quo potentia saecularis cum Clero consensit, eumque maximepe- re juvit. Hinc Doctorum Parisiensium, sed multo magis Jurisconsultorum animos invasit studium quoddam libranda Pontificiae auctoritatis, ne ultra positos sibi à Christo terminos in praedictum Cleri, aut Regni produceretur. Deinde etiam ad Concilia oecumenica examinanda, libertas illa protensa est.

3. Anno 1438. in Conventu, qui Ecclesiae Gallicanae nomine censei voluit, Bituricis examinata, temperata, & sic accepta, ac in unum corpus redacta sunt praecipua Concilii Basileensis Decreta, exactionibus, & Beneficiorum reservationibus obstantia, idque Pragmaticam sanctionem vocant, quam Carolus VII. confirmavit, & observari praecipit. Fuit aliquandiu haec Sanctio, seu Thesaurus, ac Promtuarium libertatum Ecclesiae Gallicanae. Quidquid contra ibi contenta tentabatur, Regis, aut Senatus convellebatur auctoritate.

4. Verum summi Pontifices Pragmaticam illam sanctionem abominati sunt tanquam juribus suis infestam, ac quasi schismatis foetum tunc temporis editum, cum Concilium Basileense legitimum non esset, absente, ac etiam contradicente Eugenio IV. Papa, & maximo Cardinalium, & Episcoporum numero, qui cum summo Pontifice Florentiae Concilium habebant (quo vocati fuerant etiam Patres Basileae degentes.) quorumque Decreta, utpotè à capite cum pluribus membris derivata, Episcoporum Basileensium Decretis longè erant anteposenda. Tandem Pontificum diligentia Pragmatica illa sanctio primùm à Ludovico XI. deindè à Francisco I. Regibus Franciae fuit abrogata, ut testantur illorum Edicta.

5. Senatus quidem & Universitas studii Parisiensis, imò Clerus universus diutissimè illam propugnauerunt, sed tandem Romanis Pontificibus, Regibus Galliae, ac usui cedere coacti sunt, quamvis, ut saepe significarunt, inviti. Nam adhuc anno 1636. cum in Comitibus Cleri Gallicani Procura-
tores,

tores, seu Promotores inter Acta Cleri paulò ante collecta, Concordata inter Leonem X. & Franciscum I. relata fuisse, atque inde tacitum Cleri consensum, & Concordatorum approbationem fortassis inferendam monuissent, Comitibus authenticè declararunt, instrumentum illud ad Ecclesiasticorum virorum commoditatem, non autem in majoris approbationis signum illis fuisse insertum. Itaque licet titulo 1. Concordatorum prædictorum referatur ea fuisse Statuta loco dictæ Pragmaticæ Sanctionis, ac omnium Capitulorum in ea contentorum: Tamen adhuc nonnulla retinentur, quæ Concordatis expressè contraria non sunt.

6. Cæterum Ecclesia Gallicana, quæ, ut se à summorum Pontificum exactiõibus, & Beneficiorum reservationibus liberam servaret, ad Potestates sæculares recurrit, Potestatis sæcularis facta est serva, & cum Romani Pontificis jurisdictionem molestè, ac graviter tulit, suam, à laica ferè omninò absorptam gemuit. Testantur enim Parliamentorum placita, Advocatorum libri, imò frequentes Cleri Gallicani querelæ, prætextu tuendarum libertatum Gallicanarum, & impediendorum abusuum, jurisdictionem Ecclesiasticam à sæculari esse ferè penitus extinctam.

7. Nec magna futuræ restitutionis spes affulget. Cum enim summi Pontificis autoritas in Gallia plenè vigeret, poterat Episcopis, aliisque Ordinis Ecclesiastici viris ad defendenda sua jura opem ferre. At nunc eâ imminutâ, etiam postulante Clero, aut potiùs constricto ejus potestatis usu, parùm efficax auxilium à sancta Sede sperari potest, nisi Christianissimi Regis religio ad majorum suorum exemplum, certò sibi persuadeat, maximam gloriæ suæ partem in liberanda, & protegenda Ecclesia esse positam, suamque autoritatem, sicut pro fide restauranda, sic pro restituenda Ecclesiæ libertate serio impendat.

8. Sicut igitur Gallia ipsa exactiõibus, ac Beneficiorum reservationibus, quibus se à Pontificibus, vel ab eorum Officialibus premi conquerebatur, occasionem præbuerat, Pontifices Avenionem advocans, ut viciniore haberet, ac postmodum in schismate inter plures Pontifices Avenionensium partes amplectens; sic etiam ut se adversus illa onera contra

Potestatem Ecclesiasticam tueretur ad laicam recurrens, ab ista in durio rem, ac miserabiliorem servitutem redacta est. Hoc utrumque testantur scriptores Gallicani. Genebrardus Chron. lib. 4. in Clement. V. de translatione Sedis Pontificiæ, ista scripsit; Denique hæc Sedis Apostolica translatio valde sedavit antiquam Ecclesiæ faciẽm. Nam præter inauditas dispensationes, & sanctorum Canonum emervationes, perit illud Divinum jus, secularia secularibus, & regularia regularibus, maxime in Gallia, dum Pontifices hujus transmigrations plusquam Babilonica (nam observantiam regularem, disciplinam Ecclesiasticam penè totam, jura denique confudit, corrupit,) Patria, & Principibus impiè favore gessunt. En servitutis origo, en libertatis vindiciæ occasio.

9. Pragmaticam Sanctionem Judicibus sæcularibus ad opprimendam, & ferè extinguendam Jurisdictionem Ecclesiasticam, viam stravisse docet Tractatus de jurisdictione Ecclesiastica tom. 1. cap. 9. Actorum Cleri, editionis anni 1673. exscriptus, cujus verba referemus, cum de Appellationibus tanquam ab abusu disputabimus.

10. Non est tamen hic omittendum Edmundum Richerium Doctorem, ac Socium Sorbonicum in Libello de Ecclesiastica, & politica potestate num. 13. Gallicanarum libertatum originem appellationibus ab abusu tribuere; Hæc ratio procedendi Gallorum, inquit, de hujusmodi appellationibus loquens; originem præbuit Ecclesiæ Gallicana libertatibus, ut eas vulgo nominant. Quæ certè origo, si vera est & plurimum est Ecclesiæ odiosa, nec multum antiqua.

